

2024 İLKİYAR YAZ BİLİM OKULU PROJESİ – BİR CENNET HİKAYESİ

Merve TIRAŞ

Sahip olduğumuz imkanlar,
aldığımız eğitimler

refah dolu bir hayat yaşamak için
bize sağlanmış imtiyaz ve ayrıcalıklar mıdır
yoksa aynı zamanda bu imkanlara sahip olmayanlar için
bir şeyler yapma sorumluluğu da vermez mi bizlere?

Ülke olarak daha yüksek bir uygarlık düzeyine ulaşmak için
gelecek nesillere karşı sorumluluğumuz yok mu her birimizin?

Çocuklarımızı nasıl motive edebilir,

onların gelecekle ilgili güzel hayaller kurmaları ve
kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmeleri için
onlara nasıl rehber olabiliriz?

Yaşam yolculuklarında daha iyisini başarabilmeleri,
zihinsel ve manevi açıdan aydınlanmış, mutlu birer birey olabilmeleri için
onlara nasıl destek olabiliriz?

Ülkemizi yarınlara taşıyacak nesillerin bilgi ve yetenekle daha iyi kuşanması ve
kendilerine daha güzel bir hayat kurabilmesi için neler yapabiliriz?

*çok şey kattığını düşünüyorum. Derslerde hocaların gördükleri
beni etkiledi, araştırmam, bilim hakkında bilgiler
edimmem ve en önemlisi gerçekten çok okuyup ilkame yaradık
biri olmam gerektiğini anladım. Burada herkese eşit davranma
larında bençe çok düşünceliydi.*

Hayatta tam zevk ve mutluluk,

ancak gelecek nesillerin şrefi, varlığı, mutluluğu için
çalışmakta bulunabilir... demiş Büyük Atatürk.

Böyle bir sorumluluk ve ödev duygusu içerisinde toplumun geleceği olan çocuklarımız
için çalışan insanların oluşturduğu bir yer İLKİYAR.

Ve bu duyguyla başladı 2024 İLKİYAR Yaz Bilim Okulu Projesi.

Türkiye'nin dört bir yanından gelen ortaokul ve lise öğrencileri bir hafta boyunca ODTÜ
kampüsünde farklı bölümlerdeki üniversite hocalarından ve araştırma görevlilerinden
dersler ve seminerler dinlediler, atölye ve deneylere katılım sağladılar.

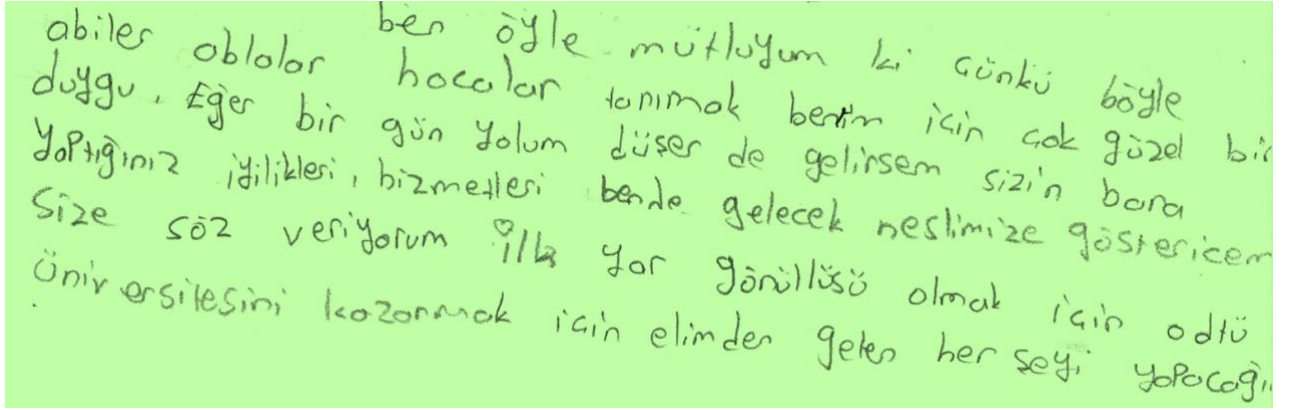
Yapay zeka seminerinden, böcek okuluna, robot etkinliğinden, fizik, kimya, matematik
etkinliklerine, planetaryumda yapılan uzay etkinliğinden, farklı mühendislik
bölümlerindeki etkinlik ve deneylere kadar çok geniş bir yelpazede çocukların ufuklarını

açmak için merak etmelerini, sorgulamalarını, keşfetmelerini, öğrendikleri şeyler arasında ilişki kurmalarını ve aynı zamanda eğlenmelerini sağlamaya yönelik bir program gerçekleştirildi.

Öğretmenler için ise eğitim, psikoloji, bilim tarihi gibi konularda alan uzmanı akademisyen hocaların verdiği ders ve seminerlerden oluşan bir program icra edildi. Çocuklar ve öğretmenleri gönüllüler eşliğinde Ankara'daki müzeleri gezdiler: Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Tabiat Tarihi Müzesi, Koç Müzesi, Erimtan Müzesi, ODTÜ Bilim Müzesi, Kurtuluş ve Cumhuriyet Müzesi, ve son gün Anıtkabir ziyareti.

Okuduğum bir kitap

“İnsanlığın ilerleyişinin bir halka gibi birbirinize bağlı olarak geliştiğinin, yani olgunlaşmaya yeni başlayan insanla, olgunlaşmada en önde olan insan arasında mutlak bir bağ olduğunun ve eğer en baştaki en gelişmiş olan, en sondaki en zayıf halkayı önemsemeden hareket ederse, o bağı bir zincir gibi gerilip tekamülde dirence yol açtığını” anlatıyordu.

abiler oblolar ben öyle mutluym ki çünkü böyle
duygu. Eğer bir gün yolun tarınmak benim için çok güzel bir
yaptığımız idilikleri, hizmetleri ben de gelecek neslimize göstericem
Size söz veriyorum ille var gönüllüsü olmak için odtü
üniversitesini kazanmak için elimden gelen her şeyi yapacağım

Kitapta varoluş yolculuğundaki amacın varoluşun katmanlarında ilerleyebilmek ve tekamülün üst katmanlarına ulaşabilmek olduğu bunun için ise yaşamı hak etmek,

onu destekleyip ona katkı sunabilmek ve yaşama olan borcumuzu ödememiz gerektiği anlatılıyordu.

Yaşamı destekleyip ona katkı sunabildiğimiz ölçüde insanlığımız da geliyordu.

Çünkü insan olmak doğumla değil,

yaşam yolculuğunda insanlığı keşfederek,

kendi çıkarlarımız dışında da başka canların iyiliği için bir şeyler yaparak ve tükettiğimizi üreterek başlıyordu.

Sadece tüketerek yaşadıkça tükeniyor muyduk aslında?

“İyi ve kötü yoktu; bilenler ve bilmeyenler, görenler ve görmeyenler, umursayanlar ve umursamayanlar, hissedenler ve hissetmeyenler vardı.”⁽¹⁾

“Bir toplumun uygarlığı

çocuklarına gösterdiği sorumluluk duygusunda kendini gösterir.”

der Doğan Cüceloğlu bir kitabında. Ona göre,

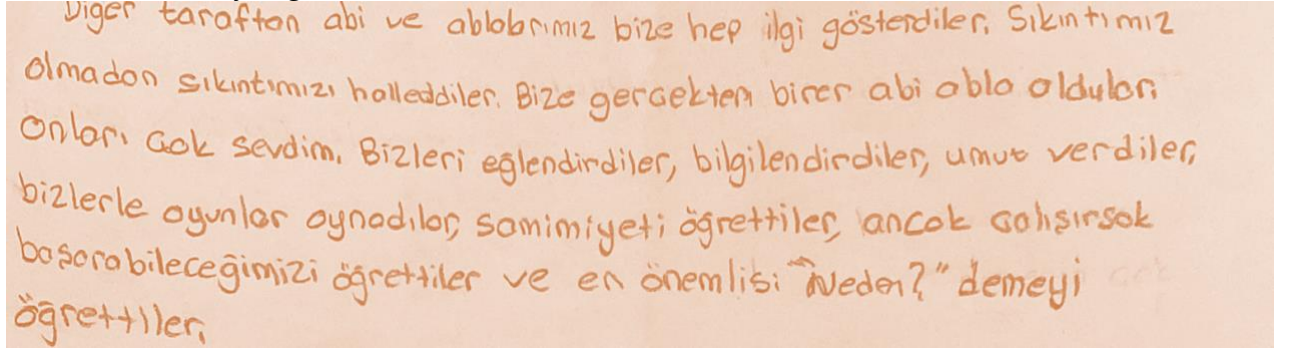
çocuklar için en sağlıklı gelişim ortamı

onlarda dünyayı keşfetmeye ilgi uyandıran, onlara bu fırsatı veren,

“Biz” bilinci içinde yaşamın bir ekip işi olduğunu anlamış bireyler olarak yetişmelerini sağlayan bir ortamdır.

Her bir çocuk o muhteşem ekibin bir üyesi olarak eşsiz ve değerlidir.⁽²⁾

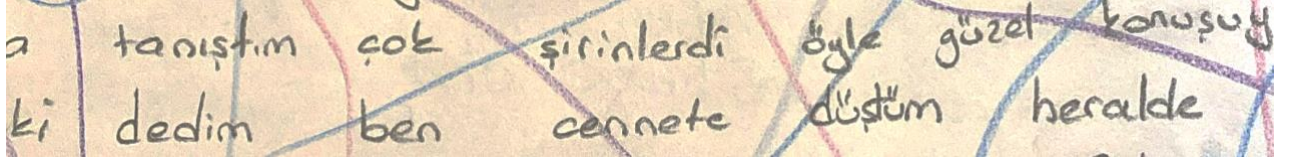
Böyle bir ortamı yaratmaya çalıştık bir hafta boyunca. Etkinlik sonu izlenimlerinde çocuklardan biri yazmış: “Abi ve ablalarımız bize hep ilgi gösterdiler. Sıkıntımız olmadan sıkıntımızı hallettiler. Bize gerçekten birer abi, abla oldular. Onları çok sevdim. Bizleri eğlendirdiler, bilgilendirdiler, umut verdiler. Bizlerle oyunlar oynadılar, samimiyeti öğrettiler, ancak çalışırsak başarabileceğimizi öğrettiler ve en önemlisi <Neden?> demeyi öğrettiler.”

Diğer taraftan abi ve ablobrımız bize hep ilgi gösterdiler. Sıkıntımız olmadan sıkıntımızı hallettiler. Bize gerçekten birer abi ablo oldular. Onları çok sevdim. Bizleri eğlendirdiler, bilgilendirdiler, umut verdiler, bizlerle oyunlar oynadılar, samimiyeti öğrettiler, ancak çalışırsak başarabileceğimizi öğrettiler ve en önemlisi “Neden?” demeyi öğrettiler.

Bir diğer çocuk ise şöyle yazmış:

“Çok şirinlerdi, öyle güzel konuşuyorlardı ki, dedim ben cennete düştüm herhalde.”

a tanıştım çok şirinlerdi öyle güzel konuşuy
ki dedim ben cennete düştüm herhalde

Cennet paylaşarak ve emek vererek yarattığımız bir yer miydi?

Sevgiden, insanlıktan, kardeşlik duygusundan yoksun olan yer ise cehennem miydi aslında?

Paylaşım bittiğinde insanlık da bitiyor muydu?

Beyin cerrahı Prof Dr Türker Kılıç'ın bir konuşmasında dinlemiştim.

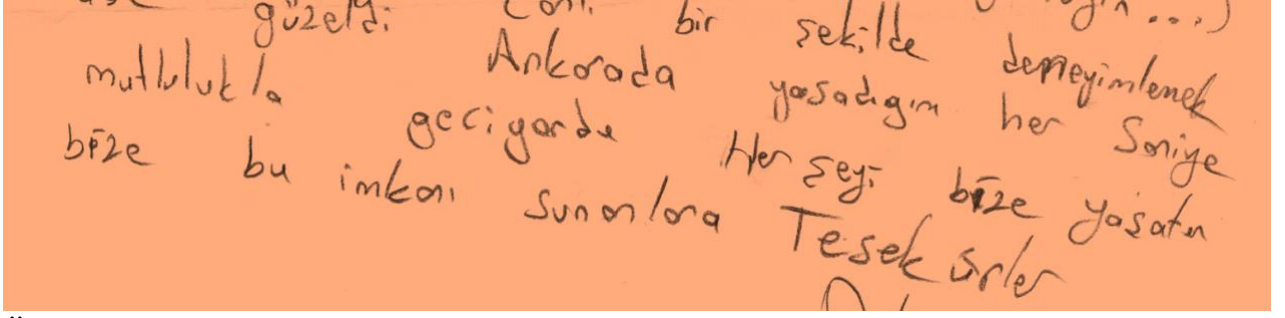
Beynimiz nöronlar arasındaki bağlantılar arttıkça gelişir ve daha yaratıcı hale gelirmiş. Yaşamla da benzer bir analogi kurmuş.

Daha fazla bağlantı ve işbirliğinin olduğu sistemler

(ya da bu sistemi kurabilen ülkeler)

daha yaratıcı hale gelir ve daha hızlı gelişirmiş.⁽³⁾

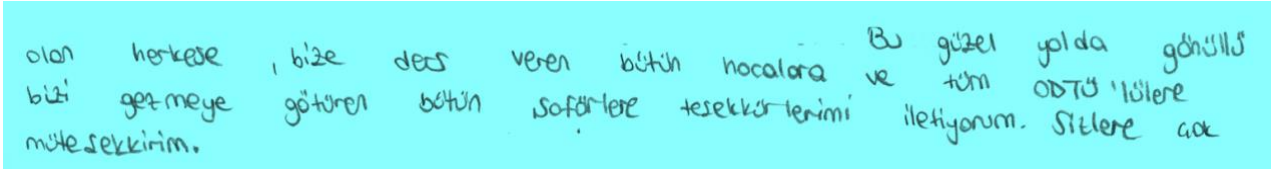
Bu yüzden gelişmiş ülkelerin tarihlerinde tüm toplumu kapsayan eğitim, bilim ve üniversitelerin rolü büyüktür.

Ülke genelinde öğretime ve bilimsel araştırmaya eşit oranda değer veren modern üniversiteler yaygınlaştırılmış, bu üniversitelerin sanayi ile bağlantı ve işbirlikleri artırılıp araştıran, sorgulayan, bilim, buluş ve icat üreten araştırma enstitüleri ağından oluşan bir ortam oluşturulmuş ve bu ortamın en önemli kaynağı olan insan zekasından en iyi şekilde faydalanmak için vatandaşlarına üstün nitelikler kazandıran bir sistem inşa etmişlerdir.

Böylece bu ülkeler bilginin yoğun bir şekilde kullanıldığı, üretildiği ve faydaya dönüştüğü, bireylerin sürekli öğrenme nedeniyle kendini sürekli geliştirdiği, bilgiyi paylaşarak ekip çalışması yapabilen bir bilgi toplumu haline dönüşmüş olup, bunun sonucu gelişen bilgi ekonomisi ile bir toplumsal refah sistemi yaratmışlardır.

Yanlışları değiştirmek istiyorsak en büyük silah ilimdir, en iyi yöntemse eğitim. Ülkemizin geleceğinin güvencesi olan bu güzel çocukları daha da değerli kılmak ve potansiyellerine en iyi şekilde ulaşabilmelerine yardımcı olmak için çabalayarak ve/veya çabalayanları destekleyerek çocuklarımıza olan borcumuzu bir nebze ödeyip varoluş yolculuğumuzu daha da anlamlı hale getirebiliriz.

Ve belki bu küçük çabalar çoğalarak bir gün tüm toplumun gelişimine hizmet edecek sistemler kurulmasına, bilgi ve yetenekle kuşanmış nesiller ve bilimde ustalaşmış bireyler yetiştirilmesine ve tüm insanlığa örnek olacak bir eğitim, yaşam ve kültür sistemi kurulmasına ilham olur. Çünkü uygarlıklar ilhamla kurulur.

Neden olmasın?

Merve Tıraş
Havacılık ve Uzay Mühendisliği

- [1] Kohen, A. (2016), "Aeden", Destek Yayınları
[2] Cüceloğlu, D. (2021), "Geliştiren Anne-Baba", Kronik Kitap,
[3] Kılıç, T. (2019), "TTGV'nin yıllık toplantısında Prof. Dr. Türker Kılıç'ın sunduğu konferans" Link:
<https://www.youtube.com/watch?v=yoD9TaW1iBs>